Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 22 januari 2026
Duidingssessie Rekenkameronderzoek toegankelijkheden
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer N. van Santen
Griffie:	de heer S. Vink
Notulist:	mevrouw J.M. Kiep-de Jongh
Raadsleden/ fractieassistenten:	
Stadsbelang:	mevrouw G. Metz de heer J. Roeland
Democraten Gorinchem:	de heer K. van Willigen
PvdA:	de heer A. Hachhouch
VVD:	mevrouw T. van 't Westende
ChristenUnie/SGP:	de heer H. Heikens de heer M. de Pagter
Gorcum Actief:	de heer B. Bahlmann
D66:	mevrouw W. Alba
CDA:	de heer P. Kuijten
SP:	de heer P. van Andel
Portefeuillehouder:	mevrouw E. Dansen
Ambtelijke ondersteuning:	diverse ambtenaren
Gasten:	mevrouw S. Kist en mevrouw H. van Camp namens de Rekenkamer mevrouw M. Domenie en mevrouw E. van der Veer van Onderzoeksbureau Parma groep

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Duidingssessie Rekenkameronderzoek toegankelijkheden

Rekenkamer Gorinchem is vorig jaar gestart met een nieuw onderzoek naar Toegankelijkheid in de gemeente Gorinchem. Onderdeel van dit onderzoek is een duidingssessie met inwoners, raadsleden/fractieassistenten, ambtenaren en wethouders.

Onder leiding van het onderzoeksbureau gaan de aanwezigen een website en een brief scannen aan de hand van de gebruikte formulieren. De bevindingen worden naast de bevindingen van inwoners die hebben deelgenomen aan het onderzoek gelegd.

Mevrouw Kist heet de aanwezigen welkom. Zij bedankt de ervaringsdeskundigen en de medewerkers van de gemeente voor hun medewerking aan het onderzoek. Deze interactieve sessie is bedoeld om informatie op te halen die wordt betrokken bij het eindrapport dat later gepubliceerd wordt. Het gaat om toegankelijkheid in de breedste zin van het woord.

Mevrouw Van der Veer verzorgt een presentatie. Om elkaar te leren kennen worden de aanwezigen verzocht om te gaan staan als dat mogelijk is, vervolgens hun superpower te benoemen en daarna weer te gaan zitten.

Mevrouw Domenie geeft aan dat het onderzoek in de brede zin over inclusiebeleid gaat; wordt bij het maken van beleid ook gedacht aan mensen met een beperking en voorts is

ingezoomd op toegankelijkheid; zijn alle diensten, communicatie en gebouwen toegankelijk voor mensen met allerlei soorten beperkingen.
Uitgangspunt voor het onderzoek was het VN verdrag voor mensen met een handicap. Gemeenten hebben een inspanningsverplichting om ervoor te zorgen dat diensten, producten en gebouwen voor iedereen toegankelijk zijn. Daarnaast adviseren het College voor het Rechten van de Mens en de VNG om een lokale inclusieagenda of een soortgelijk document vast te stellen waarin met de mensen om wie het gaat periodiek besproken wordt waar moet op dit moment de focus liggen, wat willen wij daarvoor gaan doen, wanneer vinden wij het goed genoeg, hoe koppelen wij dat terug en hoe stellen wij vervolgens het beleid bij. Gemeenten die een dergelijk document hebben zijn verder als het gaat om zowel inclusie als toegankelijkheid.
Voorts is 'niets over ons zonder ons' ook een uitgangspunt. Mensen met een beperking betrekken bij het beleid, beleidsvorming en beleidsevaluatie, maar ook bij activiteiten, producten en diensten in het kader van inclusie. Als de focus wordt gelegd op het verbeteren van de toegankelijkheid voor sportvoorzieningen, worden mensen met een beperking betrokken bij het beleid en het testen of de voorziening ook daadwerkelijk toegankelijk is.
In Gorinchem heeft 4% van de inwoners een gehoorbeperking, 6% een gezichtsbeperking, 8% een mobiliteitsbeperking, 12% laaggeletterd en 3% een verstandelijke beperking.

Voor het onderzoek zijn beleid en uitvoeringsdocumenten bestudeerd. Er zijn interviews gehouden met mensen uit het Fysieke Domein en Sociaal Domein, bestuurders en communicatiemedewerkers. De raad wordt straks gevraagd hoe belangrijk dit onderwerp gevonden wordt en hoe hiermee omgegaan wordt. Drie gebouwen zijn gescand door mensen met een beperking, gemeentelijke brieven zijn gescand en er zijn websites gescand.

De heer Van Willigen heeft moeite met de term mensen met een beperking. Openbare gebouwen zouden voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Deze term zal bij mensen die het betreft direct iets losmaken en zij worden daarmee in een hokje geplaatst.

Mevrouw Domenie heeft begrip voor het spanningsveld en de ergernis. Je zou ook kunnen zeggen mensen uit de doelgroep. Iedereen moet mee kunnen doen en daarom wordt soms niet voor doelgroepenbeleid gekozen en is er geen bereidheid om een inclusieagenda te maken en deze term niet gebruiken. Uit de onderzoeken blijkt steeds wanneer deze mensen die als een aparte doelgroep worden aangeduid dat er te weinig aandacht voor hen is. Zij gaat proberen de term zo weinig mogelijk te gebruiken.
Zij informeert wat in Gorinchem gehoord wordt over inclusie en toegankelijkheid en of er signalen zijn dat het niet goed gaat op dit gebied.

De heer Bahlmann denkt dat de gemeente nog een hele uitdaging heeft voor de toegankelijkheid van toiletten in de stad.

De heer Van Andel heeft in 2006 meegedaan aan een onderzoek zittend in een rolstoel en daarbij viel op hoe moeilijk toegankelijk de Langedijk is. Asfaltwegen en paden langs de wal zijn nu heel goed toegankelijk, maar aan het trottoir moet hier en daar nog wel wat gebeuren. In het verleden werden kuilen en dergelijke snel gerepareerd. Nu duurt dat veel langer, hij hoopt dat dit nog eens verandert.

De heer Heikens geeft aan dat zijn beide ouders doof zijn. Brieven die zij krijgen worden behandeld door hem en zijn zus.

De heer Kuijten heeft meegedaan aan een onderzoek in een andere gemeente en noemt het toetsenbord bij een geldmaat en de bereikbaarheid van een bushalte. Inclusiebeleid moet ingebed worden in de beleidsstukken. Gorinchem heeft nog een hele weg te gaan.

Mevrouw Alba merkt vooral dat inclusie buiten nogal eens gemist wordt in het herkennen van bepaalde signalen, specifieke pashouders waardoor mensen soms letterlijk op een drempel stuiten. Zij noemt de toiletpas, de Zonnebloempas, de autismepas.

De heer Roeland wijst op het uitbreiden van gidslijnen in de stad. Bij het nieuwe winkelcentrum is een dementiepad gerealiseerd. Mensen die niet goed ter been zijn missen leuningen bij diverse trappen in Gorinchem.

De heer Van Willigen merkt op dat het beleid de afgelopen tijd vaak aan duurzaamheid is getoetst. Wat hem betreft kan in de komende vier jaar het woord inclusie opgenomen worden in alle beleidsstukken en visies want de gemeente is er voor alle burgers van Gorinchem.

Mevrouw Domenie vraagt of de raad voldoende toegerust is om te kunnen meepraten over inclusiebeleid. Welke informatie hebben raadsleden nodig en wat doen zij om aan deze informatie te komen?

De heer Heikens informeert of er een lijst met knelpunten is en een eenvoudige schaalverdeling waarop je kunt zien waar Gorinchem staat ten opzichte van andere gemeenten op het gebied van voorzieningen.

Mevrouw Domenie reageert dat een dergelijke lijst er niet is.

De heer Kuijten denkt dat dit een stap te ver is. Hij zou graag het gesprek willen aangaan met de mensen die dit beleven, welke belemmeringen zij tegenkomen om vervolgens een plan ontwikkelen en te implementeren. Hij mist te veel om nu te benoemen.

Mevrouw Domenie vraagt of in de afgelopen periode vragen gesteld zijn over dit onderwerp.

De heer Roeland stelt voor een I&O te organiseren waarbij mensen met verschillende beperkingen aanwezig zijn om kennis te nemen waar men tegenaan loopt, waar zitten de knelpunten, wat kan verbeterd worden. Het museum was onvoldoende toegankelijk voor rolstoelgebruikers, maar dit is inmiddels bijgesteld.

Mevrouw Domenie vervolgt de presentatie met de uitkomsten van het onderzoek.

- *In hoeverre is er beleid op het gebied van inclusie en in hoeverre sluit dit beleid aan bij de richtlijnen zoals die voorgesteld worden door VNG.*
- *Wat gebeurt er al wel en niet in de uitvoeringspraktijk als het gaat over inclusie?*

Gorinchem heeft geen lokale inclusieagenda of een soortgelijk document. In het beleid voor het Sociaal Domein komen het woord inclusie en iedereen doet mee wel voor, maar er is geen specifieke aandacht voor inclusie voor mensen met een beperking. Er zijn geen specifieke doelen geformuleerd. Er is geen beleidsmedewerker die belast is met inclusiebeleid, wel een beleidsmedewerker die gaat over inclusie voor mensen met een andere achtergrond. Er is geen sturing of monitoring ingericht waar de gemeente naartoe gaat en er is geen informatie hoe de gemeente het doet ten opzichte van andere gemeenten. Bij beleidsvorming of beleidsevaluatie is geen structurele betrokkenheid van mensen uit de doelgroep. Het uitgangspunt ‘niets over ons zonder ons’ wordt bij beleidvorming en beleidsevaluatie niet toegepast.

De heer Van Willigen vraagt of de mensen zelf weinig betrokkenheid hebben bij het beleid of weinig bij het beleid betrokken worden.

Mevrouw Domenie verduidelijkt dat zij niet structureel worden betrokken bij beleidsvorming en beleidsevaluatie. Het gehandicaptenplatform bestaat niet meer.

Mevrouw Alba is verbaasd dat er geen samenwerking was toen het platform nog wel actief was.

Mevrouw Domenie vervolgt dat het niet zo is dat mensen op geen enkele manier betrokken worden bij activiteiten, initiatieven en onderdelen van beleid. Gorinchem heeft niet gekozen om een speciale inclusieagenda te maken of een ander beleidsdocument waarin richting en sturing wordt gegeven aan dit onderwerp, maar dat wil niet zeggen dat helemaal niets gebeurt op dit vlak. Bij de activiteiten die er wel zijn wordt contact gezocht met mensen uit de doelgroep, maar dit is wel op adhoc basis op initiatief van de beleidsmedewerker of op initiatief van de doelgroep. Het is afhankelijk van hoeveel affiniteit de betreffende beleidsmedewerker heeft hoeveel mensen er betrokken worden.

Mevrouw Van ’t Westende vraagt zich af of het met beleid beter wordt gezien de ervaringen op de sheet die positief te noemen zijn.

Mevrouw Domenie geeft aan dat uit andere onderzoeken is geleerd dat wanneer er een beleidsplan is met een functionaris die dit als aandachtsveld heeft en er een paragraaf is hoe mensen die het betreft bij het beleid betrokken worden (of het toegankelijk of inclusief is voor iedereen) dat dit helpend is. Er is enthousiasme en veel goede wil bij de beleidsmedewerkers die vanavond ook in groten getale aanwezig zijn. Ook bestuurlijk is er aandacht, maar het is niet echt geborgd.

De heer Van Andel vindt het jammer dat er zojuist een opmerking werd gemaakt omdat daarmee de voorzitter van het voormalige gehandicaptenplatform toch een beetje tekort gedaan wordt.

Mevrouw Domenie vervolgt dat dit zeker niet de bedoeling is want de individuele inzet is groot te noemen. Zij vraagt of het ontbreken van een lokale inclusieagenda of een beleidskader voor dit onderwerp een bewuste keuze is van de raad.

De heer Van Willigen reageert dat het iets is wat niet tussen de oren van de samenleving zit, maar het is geen bewuste keuze geweest om geen beleid te maken. Mensen die zelf geen beperking voelen hebben geen moeite met de maatschappij of de omgeving. Het is een prachtig idee om hier in de komende raadsperiode echt aandacht aan te besteden. Hij weet niet of er behoefte is aan een wethouder met inclusie in de portefeuille, maar hij gaat hier wel over nadenken.

Mevrouw Alba vraagt zich af in hoeverre dit niet voorgesteld is. Het gaat vaak over klare taal, toegankelijkheid, inclusie in de breedste zin van het woord. Het gesprek ging over klare taal, maar bij een volgende sessie kreeg zij stukken onder ogen die hier niet aan voldeden. Inclusie krijgt op sommige punten echt wel aandacht, maar het is zo versnipperd dat het kant nog wal raakt.

Mevrouw Domenie begrijpt hieruit dat de vraag of er wel of geen lokale inclusieagenda opgesteld moet worden nooit heeft voorgelegen. De raad weet niet wat er wordt gemist omdat het nooit is voorgesteld.

De heer Kuijten denkt dat inclusie wel is ingebed op alle beleidsterreinen. Het is landelijk de laatste jaren een hot item geworden om dit samen te brengen vanwege de herkenbaarheid en het realiseren van voorzieningen. Het is geen bewuste keuze geweest.

Mevrouw Van ’t Westende denkt dat de raad de vraag nooit heeft gesteld vanuit een overkoepelend beleid.

Mevrouw Erica?? reageert dat zij heel veel jaren heeft deelgenomen aan het gehandicaptenplatform. Voor Buiten de Waterpoort werd toegezegd dat er zichtlijnen zouden komen, maar deze zijn er nooit gekomen. Er werd goed advies gegeven, maar er

werd niet geluisterd. Zij vindt het jammer dat inclusief niet van de grond is gekomen ondanks dat het platform daar hard voor gestreden heeft.

De heer ??? onderschrijft deze opmerking. Hij is 13 jaar betrokken geweest bij het platform. Het platform werd altijd achteraf pas betrokken als een plan al gerealiseerd was, maar dan is het eigenlijk te laat.

Mevrouw Alba vraagt zich af in hoeverre inclusiviteit en diversiteit bij elkaar geveegd worden waarbij inclusiviteit vooral wordt gezien voor andere doelgroepen dan mensen met een uitdaging, in hoeverre wordt dezelfde taal gesproken.

Mevrouw Domenie reageert dat Gorinchem wel een beleidsmedewerker diversiteit heeft.

De heer De Pagter merkt op dat in raadsvoorstellen allerlei zaken worden genoemd en stelt voor om inclusiviteit daaraan toe te voegen.

De heer Van Willigen is het volledig eens.

Mevrouw Domenie vraagt hoe belangrijk het onderwerp wordt gevonden voor de volgende raadsperiode.

Mevrouw Alba hoopt dat het beleid iets breder getrokken wordt dan mensen met een lichamelijke, visuele of auditieve uitdaging want er zijn ook mensen met andere uitdagingen die helemaal niet aan het woord komen waarvoor de maatschappij net zo uitdagend kan zijn. Desgevraagd geeft zij aan mensen met een ontwikkelingsstoornis, een geestelijke uitdaging want de wereld is complex genoeg.

Mevrouw Domenie geeft aan dat deze mensen wel onder het verdrag vallen. Er zijn geen cijfers bekend en daarom is deze groep niet in het staatje genoemd.

De heer Van Willigen merkt op dat de Salamanca-verklaring in 1986 is aangenomen wat inhoudt dat Nederland een verplichting heeft op inclusiviteit. Landelijk wordt enorm gefaald in het beleid op inclusiviteit. 40 jaar na de aanname van deze verklaring zou dit eigenlijk het schaamrood op de kaken moeten zetten. De raad vertegenwoordigt de totale bevolking van Gorinchem. De vraag is overbodig, want dit is de kern van het raadslidmaatschap.

Mevrouw Domenie geeft aan dat de onderzoekers naar de verkiezingsprogramma's van de huidige raadsperiode van acht fracties hebben gekeken. Gekeken in hoeverre daarin aandacht is voor deze doelgroep. In drie verkiezingsprogramma's wordt het VN-verdrag genoemd. In drie verkiezingsprogramma's is aandacht voor mensen met een beperking en voor inclusiebeleid in de brede zin. In één verkiezingsprogramma is aandacht voor toegankelijkheid van de fysieke leefomgeving. In één verkiezingsprogramma was minimale aandacht voor inclusie.

De heer Van Willigen is van mening dat dit framing is. Een partij die inclusief denkt hoeft dit niet in het verkiezingsprogramma op te nemen, dat is namelijk een inclusieve partij.

Mevrouw Van der Veer geeft aan dat voor het onderzoek brieven zijn gescand door iemand met een verstandelijke beperking, een aantal mensen met visuele uitdagingen en een aantal mensen met een fysieke beperking. Hoe worden de brieven die vanuit de gemeente worden gestuurd beoordeeld. Het gaat om 25 brieven uit verschillende domeinen waaruit 10 brieven zijn gekozen die vervolgens door 3 of 4 mensen zijn beoordeeld. Twee van deze brieven worden vanavond ter beoordeling voorgelegd.

(De livestream wordt enige minuten gepauzeerd zodat de brieven beoordeeld kunnen worden).

Mevrouw Domenie vervolgt de presentatie met de uitkomsten van de scan van enkele gebouwen en websites. Per gebouw is een rapport beschikbaar met gedetailleerde uitkomsten.

De heer Piet ?? geeft aan dat hij jaren betrokken is geweest bij het gehandicaptenplatform en zich heeft bezig gehouden met toegankelijkheid. Bij veel gebouwen is de uitgankelijkheid een onderbelicht begrip wat voor grote problemen kan zorgen in het geval van een calamiteit. Niet alles wat wenselijk is, is ook haalbaar, maar aan uitgankelijkheid moeten geen concessies gedaan worden. Als gebouwen van te voren vanaf een tekening gescand worden is het nog mogelijk om aanpassingen te doen. De bibliotheek is een redelijk overzichtelijk gebouw, maar het voldoet niet geheel aan de normen. Het gehandicaptenplatform is in de tekeningfase betrokken geweest bij De Hoefslag en vervolgens zijn de aangegeven punten verwerkt. Bij het gebouw van Stichting Boukie heeft hij niet zo'n goed gevoel. De schouw is niet op het juiste tijdstip gedaan. Het gebouw is complex en onoverzichtelijk. NEN 1814 is het handboek voor toegankelijkheid en ook van de kennis van andere gemeenten kan gebruik gemaakt worden.

Mevrouw Domenie geeft aan dat een rapport over de drie genoemde gebouwen beschikbaar is. Bestaande gebouwen in de binnenstad kunnen nooit 100% toegankelijk gemaakt worden, maar aandacht hiervoor is wel helpend.
Een gemeentelijke website wordt op 50 punten beoordeeld. Als aan alle aspecten wordt voldaan volgt een toegankelijkheidsverklaring. Er zijn zes websites gescand en daarbij is gekeken naar het taalniveau, of er een geldige verklaring wordt vermeld en of de pagina wel of niet getest is op de 50 punten. Geen van de websites had een geldige verklaring, ook niet de nieuwe gemeentelijke website.

De heer Heikens verzoekt om verduidelijking met betrekking tot het vermelden van de verklaring van toegankelijkheid.

Mevrouw Domenie antwoordt dat bij de lancering van een website een toegankelijkheidsverklaring opgevraagd kan worden bij een onafhankelijk instituut.

Mevrouw Van der Veer vult aan dat in de kolom op sheet 17 aangeeft of er een verklaring op de website staat, of deze nog geldig is en of deze getest is. Voor ambtelijke websites is een toegankelijkheidsverklaring verplicht.

Mevrouw Domenie vervolgt dat de websites vervolgens zijn beoordeeld door Esther.

Esther geeft aan dat zij een visuele beperking heeft. Zij houdt zich al meer dan 25 jaar bezig met webdesign. Op enkele websites was het mogelijk om de tekst te vergroten, maar het was niet mogelijk om het contrast te verhogen. Veel websites hebben grote banners en de menu's zijn niet altijd logisch. Haar eindoordeel is niet al te positief, maar dit is haar mening als ervaringsdeskundige.

Mevrouw Evers reageert dat de nieuwe gemeentelijke website op 2 november 2025 is gelanceerd. Er is nog geen gelegenheid geweest om deze te testen. Het certificaat volgt nog en naar verwachting wordt dan niveau B bereikt. Zij heeft zich enkel bezig gehouden met Gorinchem.nl, niet met de andere websites.

De heer Van Willigen merkt op dat wanneer de gemeente de website beheert verwacht wordt dat de integraliteit daarbij bewaakt wordt. Dit betekent dat afdelingen los van elkaar dingen produceren op de website namens de gemeente.

De voorzitter wijst erop dat er nog een I&O sessies volgt, vanavond is bedoeld voor het delen van bevindingen.

Mevrouw Alba reageert dat hiermee vooral duidelijk wordt dat het blijkbaar niet goed ingeregeld is en dat er iemand nodig is om vinger aan de pols te houden.

Mevrouw Domenie bevestigt dat dit soort vragen gesteld kunnen worden als de rapportage besproken wordt. Zij vervolgt de presentatie met het taalniveau op de websites. In Nederland is afgesproken om gemeentelijke informatie op B1 niveau te schrijven.

Mevrouw Van der Veer deelt de resultaten van de brieven die door de aanwezigen zijn gescand. Brief 1 over leerlingenvervoer is door 10 mensen met een voldoende beoordeeld (50%). Brief 2 over de gehandicaptenparkeerkaart kreeg slechts van 2 mensen een voldoende. Er worden veel moeilijke woorden gebruikt, de brieven bevatten veel informatie en te veel tekst.

Mevrouw Erica informeert waarom het woord honoreren (brief 2) wordt gebruikt terwijl ook voor toekennen gekozen kan worden. Bij brief 1 wordt te veel tekst gebruikt, sommige zaken worden dubbel vermeld. Eén van de brieven ging over de omgevingsvergunning waarbij steeds naar een artikel werd verwezen. Wat in de bijlage staat, staat ook in de brief. Dat is zonde van de tijd en het papier. Er worden moeilijke woorden gebruikt, dingen worden dubbel gezegd. De brief van 8 pagina's met artikelen had op één pagina gekund. In een brief zijn een kop, een tekst, eventueel een aanwijzing en afsluiting voldoende. Als mensen meer willen weten kunnen zij bellen. Mensen die laaggeletterd zijn begrijpen deze brieven niet.

Mevrouw Van der Veer vervolgt dat het niveau van brief 1 tussen B1 en B2 ligt en door 3 van de 4 ervaringsdeskundigen met een voldoende werd beoordeeld. Brief 2 is op B2 niveau en door niemand met een voldoende beoordeeld. De brief is redelijk te begrijpen, maar het is veel te veel tekst, moeilijke en lange zinnen.

De heer Van Willigen merkt op dat de laaggeletterdheid in Gorinchem 12% is en daarnaast ook nog een flink percentage niet geletterd. Woorden als woensdagmorgen en woensdagmiddag zijn voor mensen van niet Nederlandse afkomst niet te lezen.

Mevrouw Van der Veer meldt dat ook de overige brieven niet goed of wisselend beoordeeld zijn. Eén van de 10 brieven is door alle ervaringsdeskundigen goed bevonden (de brief over het leerlingenvervoer). Voorts is het taalniveau van alle 25 brieven beoordeeld. Twee van de 25 brieven B1 niveau, 3 brieven tussen B1 en B2, 16 brieven B2 niveau, 3 brieven B2/C1 niveau, 1 brief op C1 niveau.

Mevrouw Domenie zegt dat ook het taalniveau van de verkiezingsprogramma's is beoordeeld. Geen enkel programma was op B1 niveau. Eén programma deels op B1, deels op B2 en deels op C1 niveau en 4 programma's op B2 niveau.

Mevrouw Van der Veer verduidelijkt dat de inleiding van het programma steeds op B1 niveau was en daarna wisselende niveaus.

De heer Heikens meldt dat zijn fractie het verkiezingsprogramma heeft gescand, of daar B1 of B2 niveau is uitgekomen moet hij nog even uitzoeken.

Mevrouw Domenie informeert wat de fracties willen meegeven over dit onderwerp en waar de prioriteit zou moeten liggen.

De heer Heikens verneemt graag wat de knelpunten zijn en de schaal waarop de gemeente zich bevindt en vervolgens na een jaar monitoren. Wellicht dat de ervaringsdeskundigen een handreiking kunnen doen.

De heer Piet reageert dat het een gemis is voor Gorinchem dat het gehandicaptenplatform niet meer bestaat.

De heer Bahlmann is van mening dat in de volgende raadsperiode inclusief beleid moet worden vastgesteld. Bij elke raadsvoorstel inclusie vermelden.

Mevrouw Erica roept op hulp te vragen aan in Gorinchem bekende ervaringsdeskundigen want zij weten wat er nodig is.

De heer Kuijten sluit zich hierbij aan. Het college moet als uitvoerend orgaan een eerste stap zetten door met een programma inclusie te komen dat *samen* met ervaringsdeskundigen en professionals wordt samengesteld waarna vervolgens kort na de installatie van de nieuwe raad het gesprek daarover aangegaan wordt.

De heer Van Andel zou graag een overzicht ontvangen wat er in Gorinchem minder goed is voor de bewustwording omdat hij denkt dat niemand de intentie heeft om dingen te laten zoals zij zijn.

De heer Piet reageert dat hij vanwege eerdere betrokkenheid bij het gehandicaptenplatform bereid was om mee te doen aan een onderzoek voor de toegankelijkheid, maar het opstellen van een overzicht is wellicht te veel gevraagd.

De heer Van Willigen merkt op dat de raad vanwege de Omgevingsvisie in een heel andere positie komt. Met de Integrale Samenlevingsvisie is de raad vooral kaderstellend. Hij geeft mee om in het kaderstellende gedeelte vooral te kijken in hoeverre wordt voldaan aan inclusie (toegankelijkheid, leesbaarheid, uitdagingen in de maatschappij). Het is een utopie dat hier 100% aan voldaan kan worden, maar er kan wel naar gekeken worden zodat uitgelegd kan worden waarom niet tot bepaalde dingen gekomen kan worden. Misschien dat de term Inclusieve Samenlevingsvisie gebruikt moet worden.

Mevrouw Erica benadrukt dat iemand die een beperking heeft niet verwacht dat de hele wereld zich aanpast aan hem of haar. Het gaat om de toegankelijkheid van openbare gebouwen, de leesbaarheid van websites, het kunnen lezen van brieven die gestuurd worden, een stad met veilige stoepen, kunnen instappen bij de bushalte, het kunnen lezen van het bordje bij de halte, je welkom voelen bij de gemeentelijke balie, openbare toiletten niet volstouwen en als bergkast gebruiken.

De heer Van Willigen roept de heer Van Andel op om eens rond te lopen en zich in de belevingswereld van de ander te verplaatsen dan wordt vanzelf tot aandachtspunten gekomen. De balie in het gemeentehuis is al een praktisch voorbeeld.

De heer Van Andel doet net als hij niet weet wat er in Gorinchem speelt. Hij wil ook kennis nemen van dingen die hij nog niet weet. Ook de heer Van Willigen weet niet alles.

De heer Van Willigen denkt dat het gevraagd lijstje op dit moment wellicht 1000 onderwerpen heeft.

De heer Bahlmann is benieuwd of de ervaringsdeskundigen een gemeente kunnen noemen die het goed geregeld heeft waar Gorinchem zich aan zou kunnen spiegelen.

Mevrouw Erica antwoordt ontkennend, maar er kan wel deels naar Dordrecht worden gekeken. Als je daar uit de trein stapt kom je via de gidslijn in het centrum. Bij het station zou het handig zijn als op het Stationsplein gekozen kan worden voor rechtsaf naar het gemeentehuis of linksaf naar de stad. Een gidslijn door de hele stad is niet logisch, maar tot aan het museum kan een alternatief zijn. In Werkendam is het een drama, daar kan zij niet eens op de stoep blijven met haar rolstoel.

De heer Van Willigen vult aan dat de gemeente Amersfoort heel ver is met inclusief beleid.

De heer Kuijten heeft een aantal voorbeelden gehoord en roept op deze op te pakken. Ook de gemeenten Breda en Drimmelen hebben plannen voor inclusie die structureel uitgevoerd worden. Hij roept de wethouder op morgen te beginnen en geef de volgende raad de opdracht om het programma breed samen te stellen.

Mevrouw Erica wijst op de GIPS projecten, het gehandicapten informatie project op scholen. Zij veronderstelt dat er bereidheid is om dit nogmaals op te tuigen zodat de raad zelf kan ervaren hoe het is.

Mevrouw Domenie denkt dat de laatste afrondende woorden ondertussen zijn uitgesproken. Het rapport van bevindingen wordt binnenkort ambtelijk voorgelegd voor wederhoor zodat er een feitencheck kan plaatsvinden. Daarna wordt een beknopt rapport van bevindingen op B1 niveau opgesteld met de uitkomsten van de scans in bijlagen voor bestuurlijk wederhoor voorgelegd waarna één en ander aan de nieuwe raad gepresenteerd wordt.

Sluiting

De voorzitter meldt dat er nog een I&O en een B&A sessie volgen over dit onderwerp zodat de raad verder in gesprek kan. Hij bedankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.

Toezeggingen:
Er zijn geen toezeggingen gedaan.